

Bediüzzaman Said Nursî'nin Medenî İnsan ve Toplum Anlayışı

Nimet Demir

GİRİŞ

Medeniyetten söz etmek çok geniş ve kapsamlı bir alana girmeyi gerektirir. Bu alanda zaman, mekân, insan, evren ve metafizik bulunmaktadır. Bediüzzaman Said Nursî'nin medeniyet anlayışını ele almak, Bediüzzaman'ın tüm bu alanlarda ortaya koyduğu görüş ve düşüncelerini irdelemeyi zorunlu kılar. Bu tarz kapsamlı bir çalışmanın altına uzmanlardan oluşan bir heyet ancak girebilir. Biz bu çalışmamızda Bediüzzaman'ın insan ve toplum tasavvurunu ele almaya çalışacağız. Ancak Bediüzzaman'ın insana ve topluma yönelik bakışına girmeden önce medeniyetin bu konulara temas eden yönü hakkında kısa ve öz bilgi vermek gerekir.

1- MEDENİYET HAKKINDA KISA BİR DEĞERLENDİRME

Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin medeni insan ve toplum tasavvuruna girmeden önce medeniyetin tanımı, bedevilik ve vahşilik ile kozmopolit toplum konularına kısaca değinelim.

MEDENİYET NEDİR?

Medeniyet kelimesi Arapça "MDN" kökünden gelmektedir. Medine kelimesi de aynı kökten türetilmiştir. Medine şehir anlamına gelir. Medeni kelimesi bir şehre mensup olmak, ona bağlanmak ve dayanmak manasını içermektedir. İbni Haldun'a göre şehir, zaruriyat, haciyat ve tekmiyat sıralamasında, zaruri ihtiyaçlarını karşılamayı becermiş, ihtiyaç duyduğu gereksinimlerine elde etmiş, mükemmellik arayışı içinde olan hadari insanların vücuda getirmiş

*Bediüzzaman
Hazretleri, insana
öğretilen esmadan
maksadın
terakkiyat-ı
fenniye(maddi
kalkınmışlık),
havarik-ı
sun'ıye(sanatta
ilerleme),
kemalat-ı
ilmiye(yüksek
ahlak) olduğunu
belirtir. İnsanların
meleklerle
rüçhaniyetinin
Esmâ bilgisi
sebebiyle
olduğunu ifade
eder. İnsan,
bu kabiliyetler
vasıtası ile özgür
olacaktır.*

oldukları üst düzey yaşam yeridir. Yani şehir; belli bir eğitimden geçmiş zaruri ihtiyaçları karşılanmış insanların birlikte yaşamlarını sürdürdükleri yerleşim yeridir. Şehir de iki husus öne çıkmaktadır; birincisi, birlikte yaşamı mümkün kılan ve kolaylaştıran maddi kalkınmışlık, yani uygarlık, ikincisi, insani değerler ve bu değerlere göre ilişkileri düzenleyen ilkeler ve kurallar, yani kültür. Demek ki insanların maddi ve manevi birikimlerini ortaya koydukları, hayata geçirdikleri mekânın adıdır şehir. Medeniyet ise şehir ortamında insanların meydana getirdikleri yaşamdır.

MEDENİLİĞİN ZİDDİ: BEDEVİLİK VE VAHŞİLİK

Genel olarak medeni bir mekânda ortak yaşamı tehdit eden iki unsur bulunduğu kabul edilir. Bunlar; bedevilik ve vahşiliktir. İbni Haldun, zaruri ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çeken insanları bedevi, her hangi bir topluma katılarak eğitim almamış, çöl ortamında yaşayan insanları ise vahşi olarak isimlendirir. Zaruri ihtiyaçlarını elde edemeyen bedevilerin, bu ihtiyaçlarını temin etmek amacıyla, diğer insanlara saldırması kaçınılmaz bir sonuçtur. Yine saldırılarından emin olunamadığı için hiçbir eğitimden geçmemiş vahşi insanlarla ortak yaşam tesis etmek imkânsız görülmüştür. Bu yüzden geçmişte Medine, medeniyet karşısı görülen bu iki guruba hep yasak kılınmıştır.

KOZMOPOLİT TOPLUMLAR

Medeniyetler tarihi incelendiğinde, büyük medeniyet kuran toplulukların bir kısmının kozmopolit bir yapıya sahip olduklarını görmekteyiz. Farklı etnik, dini ve kültürel guruplar ile farklı sınıflardan oluşan kozmopolit toplumların, bir arada barış içinde yaşamaları, ortak bir amaç etrafında hareket etmeleri, ancak yüksek kültürel birikim ve uygar bir yaşam ile mümkündür. Kozmopolit toplulukları bir arada barış içinde yaşatmanın büyük bir maharet gerektirdiği ve övünç nedeni olduğu insanlık tarihine yazılmış kadim bir kaziyedir. Bu kaziyenin bir örneğini Van Kalesi kayalıklarında MÖ 400 yıllarında Kral Sarhas tarafından kazıtılan yazıda görmekteyiz. Kral Sarhas bu yazıtta kendisini 'Kralların Kralı' olarak övmekte, bu övgüsüne Krallığında pek çok dili konuşan toplulukların barış içinde bir arada yaşamasını neden olarak göstermektedir.

2- BEDİÜZZAMAN'IN İNSAN VE TOPLUM ANLAYIŞI

Bediüzzaman Hazretlerinin medeniyet anlayışında odak nokta insanlıktır. O insanlığı en yüksek bir mevki olarak kabul eder. İnsanlığın içini ise esma bilgisi ve hak kavramı ile doldurur.

İNSANA ÖĞRETİLEN ESMA

Bediüzzaman Hazretleri, insana öğretilen esmadan maksadın terakkiyat-ı fenniye(maddi kalkınmışlık), havarik-ı sun'ıye(sanatta ilerleme), kemalat-ı ilmiye(yüksek ahlak) olduğunu belirtir. İnsanların meleklerle rüçhaniyetinin Esmâ bilgisi sebebiyle olduğunu ifade eder. İnsan, bu kabiliyetler vasıtası ile özgür olacaktır. Terakkiyat-ı fenniye ile tabiatın cebrinden kurtulacak, bu yolla tabiatı kendine hadim kılacak ve insaniyete layık uygar bir yaşam oluşturacaktır. Kemalat-ı ilmiye ile nefsin tasallutunu kırarak, ruhunu ubudiyet toprağında, İslamiyet suyu ve iman ziyası ile büyütecek, kendinde Allah'ın ahlakını yerleştirecektir. Yine havarik-ı sun'ıye ile insan, zorunlu ikameti süresince dünya zindanından bir pencere açarak, ideallerindeki olması gereken dünyayı seyredecektir.

İNSANLIK SARAYI HAKKI GÖZETMEKLE İNŞA EDİLİR

Bediüzzaman Hazretleri insanın 'ahsen-i takvimde' yaratıldığını, kâinatın küçük bir numunesi olduğunu, Allah tarafından arza halife olarak gönderildiğini, sosyal bir varlık olduğunu kabul eder. İnsanın kendisi ile, insanın insan ile, insanın kainat ve arz ile, insanın Allah ile ilişkisinde hakkı gözetmesi gerektiğine değinir. Bir bakıma bab-ı insaniyetin hak ile hakka açılacağını, insanlık evinin hak ile inşa edileceğini belirtir. Hak tüm ilişkilerinde önüne çıkan bir kavram olacaktır.

A- İNSANIN KENDİSİ İLE İLİŞKİSİ

Bediüzzaman Hazretleri insanı bir saraya benzetir. Bu sarayda kuvve-i şehevîye, kuvve-i gadabîye, akıl, zihin, irade, his, latife-i Rabbaniye gibi unsurların bulunduğunu, bunların her birinin kendine özgü bir vazifesi olduğunu, bu unsurların kendi vazifelerini yapmaları halinde sarayın mükemmel hale geleceğini, bunlardan kuvve-i şehevîye ve kuvve-i gadabîyenin nefsi; zihin, irade, his ve latife-i Rabbaniyenin vicdanı oluşturduğunu, nefsi oluşturan kuvve-i şehevîye ve kuvve-i gadabîyenin vicdanı oluşturan zihin, irade, his ve latife-i Rabbaniyenin bekçileri konumunda bulduklarını, nefsin yapısı itibarı ile şeytanın iğfasına açık olduğunu, aldatma ve ayartma sonucu nefis vasıtası ile şeytanın vicdanı esir edebileceğini belirtir. İnsanın burada vicdanın yanında yer alarak, onun hak ve hukukunu nefse karşı himaye etmesi, bu şekilde nefsi zalim olmaktan, vicdanı mazlum olmaktan koruması insanlığının gereğidir.

B- İNSANIN İNSAN İLE İLİŞKİSİ

Bediüzzaman Hazretleri insanın sosyal bir varlık olduğunu, diğer insanlarla birlikte teşrik-i mesai yapmak ve bir takım muamelelere girmek zorunda bulunduğunu, had konulmayan kuvve-i akliye, kuvve-i gadabîye ve kuvve-i şehevîyenin baskısı ile muamelatta haksızlıkların meydana geldiğini, bu haksızlıklar karşısında tavır alması gerektiğini ifade eder. İnsan bu tavrını üç noktada ortaya koyar: Birincisi; kendisine haksızlık yapılmasına müsaade etmemek. İkincisi; kendisinin başkasına haksızlık yapmaması. Üçüncüsü ise kendisi dışındaki insanların birbirleriyle olan ilişkisinde haksızlık yapılmışsa, haklı olanın yanında yer almasıdır.

C- İNSANIN ARZ VE KÂİNAT İLE İLİŞKİSİ

Bediüzzaman Hazretleri kâinatın insan için yaratıldığını, insanın arza halife kılındığını belirtir. İnsan arza halife kılınmakla, kâinattaki icraat-ı İlahiyenin bir numunesini arz üzerinde göstermektedir. Allah kâinatı sevgi üzerine yaratmıştır. Sevgi kâinatın nedeni, mayesi, hayatı ve ruhudur. Allah kâinattaki icraat-ı İlahiyesinde hep sevgiyi gözetmiştir. İnsanın Allah'tan mülhem olarak arz üzerindeki icraat ve tasarrufunda sevgiyi esas alması hilafetinin bir gereğidir. Ayrıca, insanın arz üzerinde sevgi temelli icraatı, arzın hakkıdır. Bu şekilde bir tasarruf insana kâinat üzerinde de hilafet kapısını açacaktır. İlçede iyi bir idarecilik sergileyen kaymakamın ile (şehre) vali olarak atanması gibi.

D- İNSAN -ALLAH İLİŞKİSİ

Bediüzzaman Hazretlerine göre insan-Allah ilişkisi çift yönlü bir ilişkidir. Birincisinde kendisi ve velayetini üstlendiği tüm varlık adına Allah'a arzı

Bediüzzaman Hazretleri insanın 'ahsen-i takvimde' yaratıldığını, kâinatın küçük bir numunesi olduğunu, Allah tarafından arza halife olarak gönderildiğini, sosyal bir varlık olduğunu kabul eder. İnsanın kendisi ile, insanın insan ile, insanın kainat ve arz ile, insanın Allah ile ilişkisinde hakkı gözetmesi gerektiğine değinir.

*Bediüzzaman
Hazretleri her bir
insanın bir nev'
olduğunu kabul
eder. Bu demektir
ki her bir insanı
diğerlerinden
ayıran bir
özgünlüğü vardır.
Keza o, etnik,
dini ve kültürel
guruplarla,
sınıflaşmanın
tabii birer
oluşum teşkil
ettiğini, bunların
tanınması
gerektiğini
savunur.*

hal etmek, tespih ve teşekküratı sunmak, ikincisinde ise, varlık nezdinde Risale görevini bihakkin yerine getirmektir. Bu ilişkiyi bir fabrika misaliyle akla yaklaştıralım. Bir fabrikanın patronu, genel müdürü ve işçileri olsun. İnsan burada genel müdür konumundadır. Görevi, işçilerin velisi olarak, onların dilek ve şikâyetleri ile memnuniyetlerini fabrika sahibine iletme, işçiler nezdinde ise fabrika sahibini temsil etmek, onun halifesi olarak fabrikayı idare etmektir. İnsan burada hem velayetini üstlendiği varlığın, hem de kendisini halife olarak atayan Allah'ın hakkını gözetmek durumundadır. Bu iki yönlü hakkı gözetebilmesi için ise Marifetullah'a ve varlık bilgisine sahip olmalıdır.

İnsanın kendisi ile olan ilişkisi, insanın diğer insanlarla ilişkisi, insanın arz ve kâinatla ilişkisi ve insanın Allah ile ilişkisinde ortaya konulan bireysel hak hassasiyeti, aynen topluluklar için de geçerlidir. Bir topluluk, kendi içinde, bir gurubun diğer bir gurubun hakkını ihlal etmesine müsaade etmemelidir. Yine topluluk olarak, kendilerine bir başka topluluğun haksızlık yapmasına izin vermemesi, kendisinin bir başka topluma haksızlık yapmaması, bir başka toplumun yine bir başka topluma haksızlık yapması durumunda, haklı olanın yanında yer alması bu cümledendir.

3- BEDİÜZZAMAN'A GÖRE MEDENİ İNSAN VE TOPLUM

Bediüzzaman Hazretleri tabiatı kendine hadim kılmış, maddi ihtiyaçlarını karşılamış, yüksek ahlak sahibi ve sanat noktasında ileri, tüm ilişkilerinde hakkı esas alan insanı ideal model olarak ortaya koymuş ve bu yetkinlikteki insanlardan oluşan bir toplumun Allah'ın marziyatına uygun düşeceğini ve asil medeni toplumun bu şekilde kurulacağını belirtmiştir.

Bediüzzaman'ın Medinesi'nde tabiat kanunları insana hadim kılınp, insan için uygar bir yaşam oluşturulurken, tabiata sevgi ile yaklaşılr. Onların da hak ve hukuku bulunduğu şuuru içinde hareket edilir.

Bediüzzaman Hazretleri her bir insanın bir nev' olduğunu kabul eder. Bu demektir ki her bir insanı diğerlerinden ayıran bir özgünlüğü vardır. Keza o, etnik, dini ve kültürel guruplarla, sınıflaşmanın tabii birer oluşum teşkil ettiğini, bunların tanınması gerektiğini savunur.

Bediüzzaman'ın Medinesi'nde fertler toplumsal hayata katılmaktan dolayı temel hak ve özgürlüklerinden taviz vermiş olmazlar. Aksine eksik olan hak ve özgürlüklerinin tamamını elde etme imkânına kavuşmuş olacaktırlar. Yine onun Medinesi'nde her kişi insan olmak hasebiyle uygar bir yaşama layıktır. Kabiliyetine göre bir veya birkaç sanat alanında kendini geliştirme imkânları ona sunulmuştur. Keza yüksek ahlak kazanma yolu sonuna kadar insana açık tutulmuştur.

Bediüzzaman'ın Medinesi'nde farklı etnik, dini ve kültürel guruplarla, tüm sınıflara özgünlükleri ile birlikte yer vardır. O kimseyi dışlamaz. Katılan guruplara özgünlüklerini ortadan kaldıracak, onları asimile edecek değer dayatmaz. Yukarıda bedevi ve vahşilerin medeniliği tehdit eden unsurlar olduğunu ve genelde medeniyet ortamına kabul edilmediklerine değinmiştik. Hatta İslam Âlimleri, Al-i İmran Suresinin 64. ayetini nazara alarak ancak vahyin eğitiminden geçmiş ehli kitapla toplum oluşturulabileceğini, bunların dışındakilerle toplum oluşturulamayacağını kabullenmişlerdir. Oysa Bediüzzaman Said Nursi aynı ayetteki toplum oluşturmada çağrı yapılan ehli kitaba, ehli kitap dışında bir dine mensup olan veya her hangi bir dine mensup olmayan müspet ilimlerin eğitimini almış insanları da dâhil etmiştir. Keza Bediüzzaman, vah-

şi insanların gerekli önlemler alınarak tecavüzlerinden emin olunacak şekilde medeni yaşamın içinde tutulabileceklerini dile getirmiştir. Yine Bediüzzaman Hazretleri İslam'ın zekât-ı emreden faizi yasaklayan ilkeleri ile zaruri ihtiyaçlarını karşılayamayan bedevi grupların da medeni yaşama dâhil edilebileceklerini vurgulamıştır.

Bediüzzaman, Medinesi'nde yaşayan bir kısım insanların mutlu, diğerlerinin mutsuz olmasına asla razı değil. O "Rüyada Bir Hitabe" isimli makalesinde "saadet o dur ki, külle ya eksere saadet ola. Bu ise ekall-i kallindir ki; nev-i beşere rahmet olan Kur-an ancak umumun lâakal ekseriyetin saadetini tazammun eden bir medeniyeti kabul eder." sözleri ile ifade eder.

Bediüzzaman'ın Medinesi'ne giren bir yabancı sanatkârın, bu şehirde, nazarına, ilk etapta yüksek sanat eserleri ile bezeli uygar bir yaşamı temin eden bina, mabet, sosyal tesis, çalışma alanları ve vasıtalar çarpacaktır.

Bediüzzaman'ın Medinesi'ne giren bir yabancı insanın, bu şehirde, nazarına, ilk etapta izzet, şefkat ve adalet gözükecektir. Yani kendisine haksızlık yapılmasına müsaade etmeyen izzetli, başkalarına haksızlık yapmayan şefkatli ve bir başkasının, bir başkasına haksızlık yaptığını gördüklerinde, haklının yanında yer alan adaletli fert ve toplulukla karşılaşacaktır.

4- BU GÜNKÜ BATI MEDENİYETİ

Bediüzzaman Hazretleri bugünkü Batı medeniyetinin beş menfi esas üzerine kurulduğunu, bu menfi esasların kuvvet, menfaat, çarpışma, menfi milliyet ve nefsanî arzuların tatmini olduğunu belirtir. Bu esasların insanlar arasında tecavüzlere, ihtilaflara, savaşlara ve sömürüye sebep olduğunu, insanı insanlıktan çıkararak köpeğe dönüştürdüğünü anlatır. Yine o, Batı medeniyetinin üzerine bina edildiği bu esaslar yüzünden insanların % 80'inin şikâyet ettiğini, keza bu esasların insanların %10'na hayali bir saadet verdiğini, % 10'unu ise iki arada bıraktığını ifade eder.

Batı medeniyetinin üzerine bina edildiği bu menfi bakış tüm faaliyetinde kendini ortaya koymaktadır. Bilindiği gibi 17. yüzyıla kadar felsefe tüm bilimleri içinde barındıran bir konumdaydı. Felsefe: Bilgiye sahip olmanın karşılığı olarak bilgi sevgisidir. Oysa Batıda 17. yüzyılda bilimler egemen olma anlayışı ile felsefeden koparıldılar. Buna göre tabii bilimler; tabiata egemen olmak için, biyoloji; insan bedenine egemen olmak için, psikoloji; insan ruhuna egemen olmak için, sosyoloji; kendi toplumlarına egemen olmak için, antropoloji; başka toplumlara egemen olmak için felsefeden ayrılmıştır. Sevgi yerine egemen olma tutkusu, Batı medeniyetini bir canavara (levithana) dönüştürmüştür.

Batı medeniyetinin insanı hayvana dönüştürdüğü ve mutsuz kıldığı yönündeki görüşlerinde Bediüzzaman yalnız değildir. Pek çok Batılı düşünür de Bediüzzaman'la aynı kanaati paylaşmaktadır. Mesela 20. yüzyılın vicdanlarından biri olan Nobel Edebiyat ödüllü Albert Camus, 1946 yılında Combat Gazetesi için kaleme aldığı "Ne Kurban, Ne de Cellât" adlı denemesinde şu düşüncüyü dile getirir: "17. yüzyıl, matematiğin çağıydı, 18. yüzyıl tabii bilimlerin, 19. yüzyıl ise biyolojinin çağıydı. Bizimkisi, yani 20. yüzyıl ise korkunun çağıdır. Şimdi bana cevap olarak korkunun bir bilim olmadığı söylenecek. Ama bilimin bununla yine bir ilintisi var, çünkü bilimin son kuramsal ilerlemeleri onu kendi kendisini yadsımaya sürükledi, uygulamada eriştiği yetkinlik düzeyleri ise bütün dünyayı yıkıma götürme tehlikesiyle karşı karşıya bıraktı. Ayrıca korku, tek başına ele alındığında, her ne kadar bir bilim sayılmaz ise de, onun

*Bediüzzaman
Hazretleri
bugünkü Batı
medeniyetinin beş
menfi esas üzerine
kurulduğunu, bu
menfi esasların
kuvvet, menfaat,
çarpışma, menfi
milliyet ve nefsanî
arzuların tatmini
olduğunu belirtir.
Bu esasların
insanlar arasında
tecavüzlere,
ihtilaflara,
savaşlara ve
sömürüye sebep
olduğunu, insanı
insanlıktan
çıkararak köpeğe
dönüştürdüğünü
anlatır.*

Bediüzzaman
Hazretleri,
insanlık
âleminde iki
fikrin Hz. Âdem
zamanından
beri silsile
halinde gelmekte
olduğunu, bu
fikirlerin her
tarafa dal ve
budak salan iki
ağaç hükmünde
bulunduğunu,
bunlardan şer ve
dalalet tarafının
zakkum ağacını,
hayır ve nur
tarafının tuba
ağacını vücuda
getirdiğini
belirtir.

bir teknik olduğundan kuşku duyulmaz. Çünkü yaşadığımız dünyada en çarpıcı nokta, insanların (...) çok büyük bölümünün bir geleceklerinin bulunmamasıdır. Oysa geleceğe, olgunlaşmaya ve ilerlemeye yönelik bir umut olmadan anlamlı bir yaşamdan söz edilemez. Bir duvarın önünde yaşamak, köpekler gibi yaşamaktan farksızdır. Gerek benim kuşağımın insanları, gerekse bu gün işletmele-re ve fakültelere girmekte olan insanlar köpekler gibi yaşadılar ve yaşamaktalar. İnsanların önünde duvar örülmüş bir gelecekle yüz yüze yaşamaları elbet ilk kez olmuyor. Ama insanlar daha önce bu duvarları sözün ve çağrının yardımıyla aşarlardı. Umutlarını oluşturan başka değerlere atıfta bulunurlardı. Bugün ise (kendilerini yineleyip duranların dışında) artık kimse konuşmuyor; çünkü dünya bize uyarıları, öğütleri, dilekleri duymayan kör ve sağır güçlerce yönetiliyor gibi gözüküyor. Kısa bir geçmişte yaşadığımız yılların sergilediği oyun, içimizde bir şeyi yıktı. Ve bu şey de insanoğlunun bir başka insanla insanlığın diliyle konuştuğu takdirde, onca insanlarca tepkiler yaratabileceğine yönelik o sonsuz güven duygusu, (...) İnsanlar arasında sürüp giden uzun diyalog, artık kesildi. Ve diyalog yoluyla ikna edilmeyenlerin insanda ancak korku uyandırması da son derece doğaldır...”

Batı Medeniyetinin insanları birbirinden korkan, birbirini anlamayan varlıklara dönüştürdüğü, insanlığa ikinci bir babil yaşattığı artık genel olarak kabul görmektedir. En son bu temayı işleyen Babil filmi, girdiği uluslararası film yarışmalarında Akademi (Oskar) ve Altın Küre ödüllerini almayı başarmıştır.

SONUÇ

Bediüzzaman Hazretleri, insanlık âleminde iki fikrin Hz. Âdem zamanından beri silsile halinde gelmekte olduğunu, bu fikirlerin her tarafa dal ve budak salan iki ağaç hükmünde bulunduğunu, bunlardan şer ve dalalet tarafının zakkum ağacını, hayır ve nur tarafının tuba ağacını vücuda getirdiğini belirtir. Bugün için hâkim olan Batı medeniyeti Zakkum ağacının son versiyonu olarak Albert Camus'un ifadesi ile korku çağını önümüze koymuştur. Buna karşı Bediüzzaman Hazretleri bizleri Tuba ağacının nur ve hayırla besleyip büyüttüğü sevgi meyvesine davet etmektedir. Bu davete icabet etmek, insanlığa avdet etmektir.

Özet

Medeniyetten söz etmek çok geniş ve kapsamlı bir alana girmeyi gerektirir. Bu alanda zaman, mekân, insan, evren ve metafizik bulunmaktadır. Bediüzzaman Said Nursi'nin medeniyet anlayışını ele almak, Bediüzzaman'ın tüm bu alanlarda ortaya koyduğu görüş ve düşüncelerini irdelemeyi zorunlu kılar. Bu tarz kapsamlı bir çalışmanın altına uzmanlardan oluşan bir heyet ancak girebilir. Biz bu çalışmamızda Bediüzzaman'ın medeni insan ve toplum tasavvurunu ele almaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler

medeniyet, bedevilik, medeni insan, medeni toplum, esma-i hüсна

Abstract

Talking about civilization requires considering a very wide and a comprehensive area. The area contains time, place, man, universe and metaphysics. Considering Bediüzzaman Said Nursi's understanding of civilizations necessitates an investigation of the views and thoughts about these issues put forward by him. Only a committee of specialists can assume such a comprehensive task. We will exclusively deal with Bediüzzaman's notion of civilized man and civilized society in this study.

Key Words

Civilization, nomadism, civilized man, civilized society, beautiful names of Allah.

